

ÚSPĚŠNÉ HYBRIDY SLUNEČNICE OD SPOLEČNOSTI AGROFINAL

Successful Hybrids of Sunflower from Agrofinal

Milan SPURNÝ
Agrofinal s.r.o.

Francouzské hybridy slunečnice ze šlechtitelské společnosti Euralis Semences, kterou na českém trhu zastupuje společnost Agrofinal, již více než 13 let úspěšně obohacují trh s osivem v ČR. Každým rokem uvádí Agrofinal v podobě nových hybridů na trh výsledky tvrdé a náročné práce šlechtitelů, kteří se snaží vyhovět požadavkům zemědělské praxe, a poskytnout materiály s co nejlepší kombinací hospodářských vlastností, a tím tak pěstování slunečnice ekonomicky zpříjemnit.

Agrofinal připravil i na rok 2010 významné portfolio špičkových slunečnicových hybridů.

Tentokrát se jedná se o materiály v ČR již zaregistrované a výkonnostně ověřené ze skupiny „Top Quality“, jejíž velká část hybridů byla vyšlechtěna pro speciální klimatické a půdní podmínky České republiky, Slovenska, Rakouska a Německa. V uvedených zemích se v roce 2008 pěstovalo zhruba 150 000 hektarů této kvalitní olejiny. Šlechtění zmíněné skupiny hybridů je zaměřeno zejména na vysoký výnos ve všech oblastech pěstování, zvýšení obsahu oleje v nažkách a zvýšenou odolnost proti houbovým chorobám, mimo jiné i na odolnost proti novým rasám plísně slunečnicové. Hybridy byly podrobeny v roce 2008 a 2009 náročnému testování ve všech oblastech České republiky a všechny předčily očekávání. V roce 2010 je nabídneme do zemědělské praxe již jako dostatečně ověřené a budeme moci na zemědělských podnicích ukázat, jakým směrem se ubírá šlechtění slunečnice Euralis Semences, a jak může pomoci vyřešit problémy a nároky českých a moravských zemědělců při pěstování slunečnice.

Nejnovějším hybridem, který byl na jaře 2008 zaregistrován v České republice je hybrid s názvem **ES BIBA**. Jedná se o raný materiál, který je určen pro intenzivní pěstování v řepářských (Polabí, Pooří) a kukuřičných oblastech (jižní Morava). Velkou předností je velmi vysoký a stabilní výnos (ÚKZÚZ 2005-2007 - výnos 109 %), nízké sklizňové vlhkosti nažek a vysoký obsah oleje v nažce (ÚKZÚZ 2007 - obsah oleje 51,4 %). Odolnost proti houbovým chorobám na stonku a v úboru je taktéž na vysoké úrovni. Kromě toho ES BIBA disponuje odolností (bez genetické manipulace) proti 8 rasám plísně slunečnicové. Hybrid byl v uplynulých dvou letech testován v síti pokusů společnosti Agrofinal, kde měl v intenzivních oblastech vynikající a vyrovnané výsledky. Toto potvrdil i v loňských celostátních slunečnicových pokusech Svazu pěstitelů a zpracovatelů olejnin (SPZO), kde se

v průměru pokusných míst umístil na skvělém 3.místě z celkových 21 (viz tabulka 1), s výnosem **4,07 t/ha** (108,5%), hned za sesterskými hybridy ALLIUM RM a ES ALOHA. Na pokusném stanovišti ZEPO Strachotice pak byla ES BIBA na 1.místě absolutně s výnosem 4,10 t/ha. V roce 2009 pak ve stejných pokusech SPZO, u kterých ovšem bylo z důvodu statistické průkaznosti výsledků použito pouze 2 lokalit, dosáhla ES BIBA výnosu **3,97 t/ha** (104,5%). Navíc ES Biba patří svoji výškou k nejnižším v sortimentu a nemá problémy s poléháním. Kombinace výše uvedených, skvělých vlastností nepochybně osloví řadu pěstitelů, a dá se předpokládat, že o ni bude značný zájem. ES Biba patří momentálně k absolutně nejlepším materiálům na trhu. Dokazují to i předběžné výsledky ÚKZÚZ 2009, ve kterých byl hybrid ES BIBA absolutně nejlepší z registrovaných odrůd s výnosem **4,32 t/ha** (105,6%), a jako nejlepší kontrolní hybrid raného sortimentu výnosově překonal i další kontrolní hybridy Alexandra PR a NK Brio.

Dalším významným hybridem, který byl již zaregistrován v Německu, a jejíž registrace v České republice se připravuje na jaro 2010, je materiál s názvem **ES ALOHA**. Jedná se o raný a plastický materiál, který je určen pro pěstování v obilnářských, řepářských a kukuřičných oblastech. Hlavní předností je velmi vysoký a stabilní výnos ve všech oblastech (ÚKZÚZ 2007 - výnos 109%), nízké sklizňové vlhkosti nažek a velmi vysoký obsah oleje v nažce (ÚKZÚZ 2007 - obsah 53 %). Odolnost proti houbovým chorobám na stonku a v úboru je na střední úrovni a je nutné na vlhčích lokalitách dvojitě ošetření fungicidem. ES ALOHA je odolná proti 8 rasám plísně slunečnicové. Hybrid byl v uplynulých letech testován v síti pokusů společnosti Agrofinal, kde měl vynikající a vyrovnané výsledky v oblastech přísuškových a teplejších, s nízkým úhrnem srážek. Své vynikající výsledky potvrdil i v loňských celostátních slunečnicových pokusech SPZO 2008, kde se v průměru pokusných míst umístil na excelentním 2.místě z celkových 21 (viz tabulka 1), s výnosem **4,14 t/ha** (110,4 %), hned za sesterským hybridem ALLIUM RM, který ale patří do středně raného segmentu. Z raných materiálů pak byla ES ALOHA úplně nejlepší. Na pokusném stanovišti Zemaspol Uh.Brod pak byla ES ALOHA na 1.místě absolutně s výnosem 4,18 t/ha. Taktéž ES ALOHA bude patřit na trhu mezi vyhledávané hybridy, a dá se předpokládat, že o ni bude zájem hlavně v teplejších a přísuškových oblastech.

Na rok 2010 připravila společnost Agrofinal také další, již osvědčené materiály. V ČR zaregistrovaný (2008) hybrid **ES ALYSSA**, který již oslovil celou řadu pěstitelů v chladnějších i okrajových oblastech pěstování, kam je především určen, a kde dosahuje vyrovnaných a vysokých výnosů s velmi nízkými sklizňovými vlhkostmi nažek.

V letošních celostátních slunečnicových pokusech SPZO 2009, se jako velmi raný hybrid v průměru pokusných míst umístil na výborném 7.místě absolutně, s výnosem **4,05 t/ha** (106,6 %). Na lokalitě Agria Nížkovice obsadil celkově 3. místo s výnosem **4,49 t/ha**.

V raném sortimentu pokračuje ve výborných výkonech plastická stálice, hybrid **ALISSON RM**, který vloni v pokusech SPZO 2008 opět ukázal svůj potenciál, když skončil na 6. místě absolutně s výnosem **3,95 t/ha** (105,3%), a nechal za sebou celou řadu konkurenčních novinek. Letos svoji pozici potvrdil v pokusech SPZO 2009 s výnosem **3,92 t/ha** (103,2%)

Ve středně raném sortimentu pak jednoznačně dominuje **ALLIUM RM**, který se vloni stal absolutním vítězem prestižních pokusů SPZO 2008

s průměrným výnosem **4,29 t/ha** (114,4%). Letos svoji výkonnost potvrdil ve stejných pokusech SPZO 2009 svým druhým místem absolutně, s výnosem **4,23 t/ha** (111,3%). Na lokalitě Agria Nížkovice pak obsadil 1.místo s výnosem **4,62 t/ha**. Jistě se tak stane středem zájmu pěstitelů v teplejších výrobních oblastech, kde již delší dobu patří k absolutní výnosové špičce.

K dispozici budou pro nadcházející sezonu také dva speciální hybridy, a to **ES AUTHENTIC (High-Oleic)**, s vysokým obsahem kyseliny olejové v oleji, a **ES ROYAL**, hybrid s černobíle pruhovanou nažkou a nízkým obsah oleje, který je určen do krmných směsí pro ptactvo.

Celá řada zemědělců mohla vloni i letos naše nové a úspěšné hybridy vidět během vegetace na pokusných stanovištích, polních dnech a provozních plochách. U nových i osvědčených materiálů očekáváme, že o ně bude, vzhledem k jejich výsledkům, značný zájem. Samozřejmě nás těší, že můžeme pěstitelům nabídnout hybridy, které momentálně patří k absolutní špičce na slunečnicovém trhu, a doufáme, že svými výsledky pomohou překlenout náročné období, kterým právě pěstování slunečnice prochází. Ti, kteří si nás vybrali, vědí proč.

Tabulka 1 Průměrné hodnoty výnosů - pokusy SVS SPZO, 2008
(uvedeny lokality splňující parametry statistického zpracování; výnos v t/ha při 8 % vlhkosti nažek, ZEPO Strachotice spol. s r.o., ZEMASPOL Uherský Brod a.s., První zemědělská Záhornice, a.s.)

100 % = 3,75 t/ha				
Pořadí	Hybrid	Výnos (t/ha)	Výnos nažek (%)	Olejnatosť (%)
1.	ALLIUM RM*	4,29	114,4	47,0
2.	ES ALOHA RM*	4,14	110,4	47,7
3.	ES BIBA RM	4,07	108,5	50,0
4.	LG 56.55 (RM)*	4,06	108,3	48,8
5.	PIKASOL (RM)*	3,99	106,4	49,7
6.	ALISSON RM	3,95	105,3	48,3
7.	CODIWER (RM)*	3,93	104,8	51,7
8.	HELIAROC (RM)	3,84	102,4	47,1
9.	LG 54.15 (RM)*	3,82	101,9	47,4
10.	EXTRASOL (RMO)*	3,81	101,6	48,3
11.	BAROLO (RM)	3,80	101,3	45,9
12.	PR63E82 (RM)* (K)	3,76	100,3	46,2
13.	PR64A88 (RM)*	3,75	100,0	48,4
14.	DKF 2824 (RM)*	3,74	99,7	47,1
15.	ES PETUNIA (RM)*	3,58	95,5	48,8
16.	ES LOLITA (RM)	3,53	94,1	48,6
17.	ES ROYAL RM* (P)	3,45	92,0	38,1
18.	POMAR RM	3,45	92,0	48,5
19.	F39014 (RM)* (P)	3,36	89,6	33,6
20.	ES ERIKA (RM)*	3,35	89,3	48,8
21.	PR64H62 (RMO)	3,11	82,9	47,6

Vysvětlivky: neoznačené hybridy jsou v ČR registrovány a nebo jsou hybridy odvozené

* hybrid není doposud v ČR registrován, prodej osiva pro rok 2009 z Evropského katalogu

PR63E82 RM (k): kontrola homogenity lokality RM: odolnost hybridu ke specifickým rasám plísně slunečnicové

RMO: hybrid se zvýšeným podílem kyseliny olejové, typ high oleic

P: hybrid do směsi pro ptactvo, typ krmný

Tabulka 2 Průměrné hodnoty výnosů - pokusy SVS SPZO, 2009
 (uvedeny lokality splňující parametry statistického zpracování; v t/ha při 8 % vlhkosti nažek; ZEMASPOL
 Uherský Brod a.s., AGRIA a.s. Nížkovice)

100 % = 3,80 t/ha				
Pořadí	Hybrid	Výnos (t/ha)	Výnos nažek (%)	Olejnatost (%)
1.	DKF 2824 (RM)*	4,29	112,9	50,6
2.	ALLIUM (RM)	4,23	111,3	49,6
3.	PIKASOL (RM)*	4,22	111,1	51,3
4.	LG 56.55 (RM)*	4,21	110,8	49,6
5.	PR63E82 (RM)*	4,08	107,4	51,7
6.	ES LOLITA (RM)	4,08	107,4	53,4
7.	ES ALYSSA (RM)	4,05	106,6	49,8
8.	LG 55.25 (RM)*	4,00	105,3	51,7
9.	ES BIBA (RM)	3,97	104,5	51,8
10.	ALISSON RM	3,92	103,2	50,7
11.	ES ROYAL RM (K)*	3,91	102,9	44,2
12.	PARAISO 102 CL (RM)*	3,85 (1)	101,3	51,0 (1)
13.	EXTRASOL (RMO)*	3,75	98,7	49,3
14.	OLLEAN (RM)	3,62	95,3	53,2
15.	ES ALOHA (RM)*	3,61	95,0	52,5
16.	ES ERIKA (RM)	3,57	93,9	50,3
17.	LG 54.74 (RMO)*	3,56	93,7	51,7
18.	PR64H62 (RMO)*	3,46	91,1	52,0
19.	PR64A89 (RM)*	3,26	85,8	49,5
20.	ATLLAS (RM)*	2,37 (1)	62,4	50,0 (1)

Vysvětlivky: neoznačené hybridy jsou v ČR registrovány a nebo jsou hybridy odvozené

** hybrid není doposud v ČR registrován, prodej osiva pro rok 2010 z Evropského katalogu*

(1) Nejedná se o průměr hodnot (výnos a olejnatost pouze z jedné lokality)

LG 56.55: kontrola homogenity lokality

RM: odolnost hybridu ke specifickým rasám plísně slunečnicové

RMO: hybrid se zvýšeným podílem kyseliny olejové, typ high oleic

K: hybrid do směsi pro plectvo, typ krmný

Kontaktní adresa

Milan Spurný, Agrofinal s.r.o., Petráská 24, 110 00 Praha 1, e-mail: agrofinal@telecom.cz